

Dr. Csáji Kata Izabella:*

Beállsz a sorba vagy trendváltó leszel?

Hogy lehet, hogy a magyar emberek évi több milliárd forintnyi adó-visszatérítési lehetőséget hagynak veszni? Hogy döntenél, ha tudnád, hogy a magán egészségügyi kiadásaid fedezését tudatosan is alakíthatod? Évi 2400 Mrd forint egészségügyi kiadásból 800 Mrd forint magán finanszírozású, és ennek csak 13%-a folyik át az egészségpénztárakon. Mitől függ a trendváltás? Attól, hogy mersz-e tudatosan dönteni. Tudatosan megtakarítani, és tudatosan az egészségmegőrzésre fókuszálni. Hogy döntesz? Beállsz a sorba vagy trendváltó leszel?

Tudtad, hogy ma Magyarországon több olyan öngondoskodási lehetőség is van, amellyel idejében fel tudsz készülni a váratlan betegség, baleset kiadásainak fedezésére? Tudtad, hogy a szűréseket, állapotfelméréseket, magánorvosi ellátásokat is finanszírozhatod pl. egészségpénztáron keresztül? Az egészségpénztári rendszer ma még részben kiaknázatlan öngondoskodási forma, de most a piaci szereplők magatartásának és az emberek szokásainak megváltozása trendváltást hozhat.

Az egészségpénztárak hozzáadott értéke az, hogy egy kiegészítő, alternatív egészségfinanszírozási formát jelenthetnek a társadalombiztosítási rendszer mellett. Nem elhanyagolható, hogy a pénztári befizetések ösztönzése érdekében a befizetések 20 %-át az állam adó-visszatérítéssel támogatja. Az adójóváírásként megkapott legfeljebb 150.000 forint összeg automatikusan ismét a jogszabályban meghatározott egészségmegőrzési és gyógyászati szolgáltatásra és termékre váltható. Ha például látásproblémánk miatt szemüveget ír fel a szemészorvos, akkor egészségpénztáron keresztül fedezhetők a felmerült költségek.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által közzétett adatok szerint az ún. betegfogadási lista – amely az ellátás igénybevételének legkorábbi időpontját mutatja – jelenleg a következőképp alakul az állami járóbeteg szakellátó intézményekben: nőgyógyászati szűrővizsgálatok esetén 19 nap, mammográfiai szűrés esetén 38 nap, látásvizsgálat, szemüvegrendelés esetén 127 nap, fogászati röntgenre 28 nap, endokrinológiára 69 nap, tüdőgondozásra 28 nap, bőrgyógyászatra 34 nap az országos átlagos várakozási idő.

Jól látszik a társadalombiztosítási rendszer leterheltsége, az intézményeket terhelő nyomás.

A kedvező megoldás az lenne, ha az egészségpénztár (fő tevékenységként) megszervezné az egészségügyi szolgáltatásokat, továbbá versenyeztetné a magán egészségügyi szolgáltatókat a legjobb és legkedvezőbb árú ajánlataikért.

Milyen előnyökre tesznek szert azok, akik már felismerték az egészségpénztári rendszer előnyeit? Rendszeresen, vagy akár rugalmasan kis összegeket megtakarítanak az egészségpénztári számlájukon, amelyet az állam 20 %-os adójóváírással egészít ki, és ezzel növelik az egészségükre költendő összeget. Előnye még a felhalmozási funkció, hiszen lehetőséget teremt félretenni az időskori, illetve nagy kiadással járó váratlan betegségekre. Segítik a súlyosabb betegségek megelőzését vagy korai felismerését szolgáló szűrővizsgálatokra az anyagi fedezet megteremtését. A pénztári befizetések mindemellett segítenek „kifehéríteni” az egészségügy rendszerét Magyarországon. Az egészségpénztáraknál ugyanis átláthatóan, a közterheket megfizetve igényelhetünk gyógyászati eszközöket és szolgáltatásokat.

Az MNB tavaly novemberi Növekedési jelentésének központi témája az egészségügyi finanszírozási rendszer markáns megreformálása. A jegybank idén februári, 330 pontból álló Versenyképességi Programjában úgy fogalmazott: mindenkinek lehetőséget kell teremteni Magyarországon, hogy legalább 64 évet egészségben élhessen le.

Az egészségtudatosság, egészségmegőrzés szempontjából nem elhanyagolható, hogy a pénztárak milyen szolgáltatásokat kínálnak, s a tagok mire használják fel számlaegyenlegüket. Az idősgondozás, az ápolószolgálatok megszervezése, az országosan elérhető szűrőrendszer, a könnyebb orvos-betegirányítás és ellátásszervezés – ezekre kell az új pénztári szolgáltatás struktúrájának fókuszálnia.

A magán egészségügyi kiadásokat érintő trendváltáshoz a fizetőképes egészségpénztári tagság számát nagymértékben növelni szükséges, és fontos, hogy a tagság az egyéni pénztári számláit minél nagyobb arányban a megelőzésre használja fel.

A változás azért is sürgető, mert egy állam versenyképessége, hatékonysága az egészséges, tudatos társadalmon alapszik. Nagyon erős és határozott elkötelezettséggel, tudatossággal kell rendelkezni azoknak, akik felelősséget éreznek a saját, családjuk, és az egész ország jövőjéért ahhoz, hogy egy egész generáció magatartása megváltozzon.

E folyamat lehet spontán, organikus, de az eredmény elérhető szabályozott megoldás útján is. Utóbbira adott javaslatot az MNB egyrészt amikor az alanyi jogú tagság lehetőségének bevezetését javasolta a meglévő önkéntes pénztári rendszerben, másrészt, amikor a Jóléti Alapok létrehozásának ötletét vázolta fel. Utóbbi intézmények képesek lennének együtt kezelni az egyéni egészségügyi és nyugdíjkiegészítő célokat, ráadásul további jóléti célokat is segíthetnének (pl. lakásvásárlás, gyermekvállalás támogatása, idősgondozás).

Nekünk, meglévő és leendő tagoknak össze kellene kapcsolnunk az egészségtudatosságot és a pénzügyi tudatosságot; a pénztári szektor szereplőinek pedig aktív lépéseket kellene tenniük az új tagok megnyerésére, további vonzó egészségügyi szolgáltatások kialakításával. A felelős szerepvállalás a szektor és az állam részéről is nélkülözhetetlen. **Tudatosság és felelősségteljeség tehát a kulcsszó, merj tudatos lenni az egészségügyi kiadásokban is! Készen állsz?**

Keretes:

A tudatos döntésre azért is szükség van....

.....mert az egészségpénztárak maguk is jelentős kihívások előtt állnak. A szektort is érintő cafeteria változások adójogi vonatkozásának hatására a munkáltatói befizetések csökkentek: 2014 első negyedében az ide érkező befizetéseknek még 78 %-a érkezett a munkáltatóktól, ami az idén ugyanezen időszakra 17 %-ra csökkent. A taglétszám az elmúlt öt évben kb. ugyanannyi volt, ám a tagdíjat nem fizetők aránya ezalatt 25 %-ról 51 %-ra nőtt (ráadásul tíz éve még mindössze 16 % volt ez az arány).

Idénre tehát – ha lehet – még inkább előtérbe került az egyéni szerepvállalás szükségessége. **Az egészségpénztárak jövője attól függ, hogy miképpen reagál erre a kihívásra a szektor, a munkáltatók, az állam.... és Te?**

**A szerző a Magyar Nemzeti Bank Biztosítási és pénztári engedélyezési és jogérvényesítési főosztályának jogásza*